

LINGHEA

FLORENȚA

ÎNCEPE CĂLĂTORIA

CUPRINS

Respect pentru oameni și cărți

■	Introducere	8
■	Scurt istoric	12
■	Unde mergem	27
	📍 <i>Orientare pe hartă</i>	
	Piazza del Duomo	27
	<i>Duomo 27, Baptisteriul 30, Loggia del Bigallo 31, Museo dell'Opera del Duomo 32</i>	
	Piazza della Signoria	32
	<i>Palazzo Vecchio 33, Loggia dei Lanzi 35, Gucci Museo 36, Galeria Uffizi 37, Muzeul de Știință 40</i>	
	Bargello și Santa Croce	42
	<i>Bargello 42, Badia Fiorentina 44, Piazza Santa Croce 44, Cappella dei Pazzi 47, Casa Buonarroti 48, Muzeul Horne 49</i>	
	Piazza della Repubblica	49
	<i>Via Tornabuoni și Piazza Santa Trinità 50, Palazzo Davanzati și Mercato Nuovo 51, Orsanmichele 52</i>	
	San Lorenzo	53
	<i>Capelele Medici 54, Mercato Centrale și Palazzo Riccardi 57</i>	
	San Marco	57
	<i>Galleria dell'Accademia 59, Piazza della Santissima Annunziata 60, Spitalul Orfanilor 61, Museo Archeologico și Tempio Ebraico 62</i>	
	Santa Maria Novella	63
	<i>Santa Maria Novella 63, Museo Marino Marini și Cappella Rucellai 65, Ognissanti 66</i>	

	Oltrarno	66
	<i>Ponte Vecchio 67, Palazzo Pitti 67, Santo Spirito 71, Santa Maria del Carmine 71, Piazzale Michelangelo și San Miniato al Monte 72</i>	
	Excursii	74
	<i>Fiesole 74, Pisa 77, Siena 79, Santa Maria della Scala 82, San Gimignano 82</i>	
■	Timp liber	85
	Cumpărături	85
	Divertisment	91
	Sporturi	92
	În concediu cu copiii	94
■	Masa în oraș	96
■	Sfaturi de călătorie	111
■	Hoteluri recomandate	136
■	Index	141
	Curiozități	
	<i>Blazonul familiei Medici</i>	10
	<i>Exploratorii florentini</i>	21
	<i>Repere istorice</i>	25
	<i>Artiști renascentiști</i>	41
	<i>Dante</i>	47
	<i>David al lui Michelangelo</i>	61
	<i>Cursa de cai Palio din Siena</i>	80
	<i>Calendarul evenimentelor</i>	95
	<i>Picnicuri</i>	103

SCURT ISTORIC

Nu se știe de unde provine numele orașului roman Florentia. Unii spun că a fost denumit în cinstea lui Florinus, un general roman care, în anul 63 î.e.n., și-a așezat tabăra pe locul în care se află acum orașul pentru a asedia Fiesole, un centru învecinat condus de etrusci – lorzii preromani ai Italiei. Alții sunt de părere că numele face referire la abundența de flori din regiune sau poate chiar la „înflorirea” acestui oraș.

Indiferent de originea numelui său, Florența romană era deja un centru militar și comercial prosper în anul 59 î.e.n. Dacă vă plimbați de-a lungul străzii Via Romana, pe malul sudic al râului Arno, și treceți peste Ponte Vecchio către centrul orașului, veți călca pe urmele legiunilor, ale călătorilor și ale negustorilor romani de acum 2 000 de ani. Chiar dacă nu veți găsi ruine romane vizibile în Florența, toate elementele vieții romane civilizate se aflau odinioară aici: forumul, băile, templele și un teatru. Puteți vedea mai multe vestigii ale acestei epoci în orașul învecinat, Fiesole, unde se află o serie de ruine romane și etrusce care datează din secolul I î.e.n.

DE LA CAROLINGIENI LA REPUBLICA

Invaziile din nord și căderea Imperiului Roman de Apus (476 e.n.) au împins Europa într-o perioadă turbulentă a istoriei; pentru puțin timp au existat și momente de liniște – în timpul domniei lui Carol cel Mare și a vastului său imperiu european din secolele VIII și IX. Până în

Sarcofag de lut înfățișând-o pe
Larhia Seianti din Chiusi

sec. X se instalase un haos și mai mare.

Totuși, provincia carolingiană a Toscanei a supraviețuit. În ultima parte a secolului XI, Florența a înregistrat un progres comercial și politic rapid sub conducerea unui lider remarcabil – Matilda, Marea Contesă a Toscanei. Marile gilde (*arti maggiori*) s-au format în această perioadă. Aceste organisme influente pot fi considerate precursorii sindicatelor de astăzi, create pentru a proteja interesele farmaciștilor, ale negustorilor de lână, mătase și condimente etc. În 1138, la doar 23 de ani după moartea Matildei, Florența era deja o republică autonomă și o putere importantă.

La momentul respectiv, Florența arăta foarte diferit de orașul de astăzi. Familiile bogate ale comercianților își fortificau casele cu turnuri pătrate din piatră, adesea mai înalte de 70 de metri, care serveau drept refugii impenetrabile în timpul conflictelor recurente care divizau comunitatea. Până la finalul secolului XII, orașul număra peste 150 de astfel de turnuri. Doar câteva dintre ele au supraviețuit, însă vă puteți face o idee despre cum arăta orașul în „tinerete” vizitând orașelul toscan San Gimignano, situat pe o colină (pagina 82).

Matilda, Marea Contesă a Toscanei,
cca 1111

Fațada bisericii San Miniato
datează din sec. XI

GUELFII ȘI GHIBELINI

Era normal ca interesele elitei aristocrate și ale clasei negustorești, aflată în plină ascensiune, să se ciocnească la un moment dat. Când s-a întâmplat acest lucru, dezvoltarea Florenței a intrat în declin, urmând o serie de conflicte violente între facțiuni. Nobilimea se opunea formelor mai lejere de guvernământ pe care comercianții le promovau, iar situația era agravată de conflictele între familia și de atacurile continue asupra comerțului florentin înscenate de „baronii tâlhari”.

Situația s-a înrăutățit odată cu intervenția unor puternice interese străine. Guelfii susțineau papalitatea, iar ghibelinii pe împărat (vedeți caseta); aceste două facțiuni s-au dezvoltat în sec. XIII, avându-și originea în alte orașe italiene, unde ambițiile papalității și ale Sfântului Imperiu Roman (fondat în 962 e.n.) erau periculoase de divergente. Alte orașe toscane le-au luat exemplul cu propriile facțiuni guelfe-ghibeline, iar Toscana a rămas într-o stare de tensiune timp de mai bine de două secole. Orașele Pisa, Lucca, Pistoia, Siena, Arezzo și Florența au fost dușmane sau aliate în funcție de facțiunea care era la momentul respectiv la putere.

EVOLUȚIA SOCIETĂȚII FLORENȚINE

În ciuda acestor obstacole, activitatea comercială și bancară a Florenței s-a dezvoltat în continuare, iar comerțul său cu postavuri a prosperat. Primul *fiorino* de aur a fost bătut la mijlocul secolului XIII. Cu sfântul protector al orașului, San Giovanni, pe o parte și crinul florentin simbolic pe cealaltă, moneda a fost adoptată rapid în întreaga Europă ca unitate monetară standard.

În acest timp, evoluția socială a orașului a fost remarcabilă. S-au deschis „fabrici” sau ateliere organizate. Au fost fondate spitale, școli și societăți caritabile. Universitatea – una dintre cele mai vechi din Europa – oferea orașului avocați, profesori și doctori. Străzile erau pavate, se promulgau legi care reglementau nivelul de zgomot și comportamentul în public și s-au pus bazele Breslei Misericordia, o precursoră a Crucii Roșii (pagina 31). Deși viața era grea, iar Florența nu a fost niciodată democrată în sensul modern al cuvântului, orașul le-a insuflat cetățenilor săi un sentiment unic al apartenenței, care era mai presus de diferențele de clasă sau de partid.

EPOCA DE AUR A FLORENȚEI

Acum, bancherii florentini dețineau controlul asupra finanțelor Europei, având agenți în fiecare oraș important. Un grup condus de familiile Bardi și Peruzzi i-a împrumutat lui Edward III al Angliei 1 365 000 de florini de aur pentru a-și finanța campaniile împotriva Franței. Apoi, în 1343, Edward s-a declarat falimentar și a dat peste cap întregul sistem bancar.

Papa versus Împăratul

Se spune că denumirile „Guelf” (susținătorii Papei) și „Ghibelin” (susținătorii Împăratului) provin din numele germane *Welf* (ducii bavarezi), respectiv *Waiblingen* (casa Hohenstaufens).

Rezistenții florentini și-au revenit, iar comercianții au început să lupte pentru a-și redobândi prestigiul de altădată. În ciuda rebeliunii sociale neobosite, a grevelor violente, a inundațiilor dezastruoase și a Ciumei Negre din anii 1347-48, care a înjumătățit populația orașului (și a ucis o treime din întreaga populație a Italiei), până la începutul secolului XV, Florența era mai puternică și mai bogată ca niciodată. Se pusese bazele celui mai extraordinar moment din istoria sa.

Pe lângă succesul comercial, viața culturală a orașului înflorea, îndreptându-se către primii ani ai perioadei care urma să fie numită Renașterea. A reapărut interesul pentru literatura greacă și latină, neglijate o perioadă îndelungată. În timp ce istoricii florentini începeau să înregistreze progresul orașului lor pentru posteritate, gildele de comercianți și nou-îmbogății deveneau interesați de patronajul artistic.

În ciuda diviziunilor dintre facțiuni, florentinii au plănit lucrări publice ambițioase și palate private impozante. Duomo, Campanila lui Giotto, bisericile Santa Croce și Santa Maria Novella, Bargello și Palazzo Vecchio au fost începute sau finalizate în timpul tumultuosului secol XIV.

Puterea marilor familii de comercianți, *signori*, se dovedea mai mare decât cea a gildelor. Ambițioșii Medici, o familie de comercianți de postavuri și bancheri, au ajuns să domine fiecare latură a vieții florentine timp de 60 de ani „de aur” (1434-94) și, într-o oarecare măsură, și deceniile ulterioare. Membrii familiei Medici erau politicieni aspri și patroni entuziaști și cu discernământ ai artelor. În calitate de patroni, au condus orașul și populația acestuia pe culmi neegalate ale civilizației, într-un moment în care o mare parte din Europa încerca să se elibereze din plasa sugrumantă a feudalismului medieval.

RENAȘTEREA

Termenul „Renaștere” (*Rinascimento*) a fost inventat de artistul și istoricul florentin Giorgio Vasari (1511-74), a cărui carte – *Viețile celor mai renumiți arhitecți, pictori și sculptori italieni, de la Cimabue până în timpurile noastre*, descrie tot ceea ce știm despre extraordinarii artiști italieni, începând din secolul XIII și până în zilele lui Vasari. Lumea părea să se trezească dintr-un somn prelung și să reia viața din punctul în care o lăsase Antichitatea. Biserica dominase viața culturală a Europei pe întreaga perioadă a Evului Mediu. Literatura, arhitectura, pictura, sculptura și muzica acestor timpuri aveau un singur țel de a-L lăuda pe Dumnezeu și nu de a sărbători viața și frumusețea lumescă. Conceptul grecesc și roman de „artă de dragul artei” a fost uitat până când a fost reinviat în Florența secolului XV; o comparație a *Fecioarei pe tron* (c. 1290) a lui

Artizani la locul de muncă, sculptură de pe biserica Orsanmichele

